

Hugo Bouter

Ik heb u bij uw naam geroepen

Vier bijzondere roepingen in het Oude Testament

Gen. 22:11; 46:2; Ex. 3:4; 1 Sam. 3:10

Inleiding

Het komt wel vaker voor dat de Heere iemand roept, we vinden dat zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament. Denken we maar aan het voorbeeld van Maria, die de voeten van de Heer zalfde met dure nardusbalsem. Zodra Maria hoorde dat de Heer haar riep, gaf ze gevolg aan Zijn roepstem. Toen zij dit hoorde, stond zij snel op en ging naar Hem toe (Joh. 11:28).

Dit geldt in allerlei situaties van ons leven. Als we de Heer nog niet kennen en door de Heer geroepen worden, dan mogen wij Zijn stem leren verstaan, als Hij door Zijn Woord aan ons hart en ons geweten werkt en wij overtuigd worden van onze zondige toestand.. Dan roept Hij ons door Zijn Woord en door de Heilige Geest en hierdoor worden wij opnieuw geboren, geboren uit water en Geest (Joh. 3). Dat is de roeping van de Heer, de roeping van een zondaar, de uitnodiging om tot Christus te komen en het eeuwig leven te ontvangen in Zijn naam.

Maar er is ook een roeping voor ons dagelijks werk, onze dagelijkse omstandigheden. De apostel Paulus schrijft in 1 Korinthiërs 7 dat iedereen moet blijven in de situatie waarin hij door de Heer is geroepen, toen hij of zij tot geloof kwam (vs. 20). Er is een natuurlijke roeping, zou je kunnen zeggen, maar er is ook een geestelijke roeping als de Heer ons een dienst toevertrouwt. Hij is de Meester, Hij is de Heer van ons leven. Wij mogen Hem volgen zonder vragen, overal waar de Meester gaat en staat. Maar ieder van ons heeft eigenlijk zo'n geestelijke roeping

van de Heer ontvangen, en vaak kost het tijd voordat je weet welke taak de Heer je heeft toevertrouwd. Dat mogen we ontdekken in het leven met Hem, in de gemeenschap met Hem.

Paulus was een geroepen apostel en dat was natuurlijk iets bijzonders (1 Kor. 1:1), maar ik denk dat ieder van ons geroepen is tot een bepaalde dienst voor de Heer, een opdracht van Hem. En dan is het belangrijk om te beseffen, zoals dit vers in Johannes 11 zegt: 'De Meester is daar en Hij roept u'. Het gaat niet om een roeping door mensen, maar door Hem, door de Meester. Als Hij ons roept, dan zal Hij ons ook de kracht geven om de taak te vervullen die Hij ons geeft. Dan voorziet Hij ook in alles wat nodig is om die roeping te vervullen. De reactie van Maria was mooi om te zien, ze stond snel op. Ze aarzelde niet, toen ze die boodschap hoorde: De Meester is daar en Hij roept u. Ze stond snel op en ging naar Hem toe, in gehoorzaamheid aan Zijn roepstem.

Abraham, Abraham

Dit is slechts een illustratie van wat ik zou willen zeggen aan de hand van enkele voorbeelden in het Oude Testament, waar mensen door God worden geroepen. Ze worden namelijk met nadruk geroepen, doordat God hun naam herhaalt. Het eerste gedeelte is in Genesis 22, en we kunnen het woord 'De Meester is daar en Hij roept u' dus als motto gebruiken voor de gedeeltes die we hopen te lezen en te overdenken.

Genesis 22 is een bekend gedeelte, dat handelt over het offer van Izak. Abraham en Izak kwamen op de plaats die God hem genoemd had, de berg Moria, de latere tempelberg. Abraham bouwde daar een altaar, schikte het hout erop, bond zijn zoon Izak en legde hem op het altaar, boven op het hout. Toen strekte Abraham zijn hand uit en nam het mes om zijn zoon te slachten. Maar de Engel van de Heere riep hem toe vanuit de hemel en zei: Abraham, Abraham! Hij zei: Zie, hier ben ik.

Het is bijzonder als de Heer je naam twee keer noemt; en dat vinden we dus op vier verschillende plaatsen in het Oude Testament dat dit gebeurt. Als de Heer tweemaal roept, dan is het zeker van belang te luisteren naar Zijn stem en gehoorzaam te zijn. Abraham was gehoorzaam geweest aan de stem van de Heere God en had zijn zoon, zijn enige, die hij liefhad, Izak, meegenomen naar het land Moria. Hij was bereid hem aan God terug te geven, aan God af te staan. Daarom

mogen we niet gering denken over dit offer dat Abraham wilde brengen, toen hij op de proef gesteld werd door God.

Abraham had heel lang moeten wachten op de geboorte van Izak. We lezen in Genesis 12 dat Abraham vijfenzeventig jaar oud was, toen hij uit Haran trok op weg naar het land Kanaän, het beloofde land. Maar Izak is geboren toen Abraham honderd jaar oud was. Hij heeft dus heel lang op de geboorte van de erfgenaam moeten wachten. En hier in Genesis 22 zijn we weer zeker vijftien jaar verder, want we moeten ons niet voorstellen dat Izak een kleine jongen is geweest. Hij zal vast een jongeman zijn geweest, hij ging ook vrijwillig mee met zijn vader Abraham en praatte met hem. Dat is een geweldige opgave geweest voor Abraham, om op Gods bevel zijn zoon te gaan offeren, de erfgenaam in wie eigenlijk al Gods beloften berustten. 'Uw zoon, uw enige die u liefhebt'. Ga naar het land Moria en offer hem daar tot een brandoffer op één van de bergen, die Ik u noemen zal.

Abraham is hier geweldig beproefd om het kostbaarste wat hij had aan de Heere terug te geven en aan Hem op te offeren. Dat kunnen denk ik alleen mensen zich goed inleven, die zelf kinderen hebben. Wat zou het voor u zijn om uw kind af te staan aan de Heere God, en dan in het bijzonder als het uw enige kind zou zijn? Toch is het zo dat de Heere recht heeft op het leven van eenieder van ons; en wat Hij doet, is goed. De Meester is daar en Hij roept u! Toen Abraham werd geroepen dit grote offer te brengen, was dit ook een onderdeel van het plan van God.

Wij weten dat Abraham heeft overwogen dat de Heere God machtig was om Izak weer uit de dood te doen opstaan en hem weer levend terug te geven – nadat Abraham hem geofferd zou hebben. Bij gelijkenis, bij wijze van spreken, zegt de Hebreeënbrieff, heeft hij hem ook weer teruggekregen uit de dood (Hebr. 11:17-19).

Dit is natuurlijk een geweldige illustratie van het offer van de Heere Jezus, het offer van de Zoon van God. Hoe vaak hebben we daar als gelovigen ook niet met elkaar over nagedacht, als we persoonlijk dit hoofdstuk hebben gelezen of het gemeenschappelijk hebben overdacht. En telkens weer zijn we weer onder de indruk gekomen van dit geweldige offer dat de Vader heeft gebracht, van Wie Abraham hier een type is, het offer van Zijn enige geliefde Zoon. Het offer van Izak spreekt van het offer van onze Heer en Heiland, Die daadwerkelijk is teruggekeerd vanuit de dood. Hij is opgestaan in eigen kracht, en ook opgewekt door de heerlijkheid van God de Vader, zoals Romeinen 6:4 zegt. Dit grote wonder is gebeurd: de Zoon Die was overgegeven in de dood, is weer verzezen. Hij is verklaard

als Gods Zoon in kracht, want ook in Zijn eigen goddelijke kracht is Hij opgestaan vanuit de dood.

Voor Abraham was het niet nodig om zijn zoon daadwerkelijk op het altaar te offeren, maar hij was bijna zover en het was nodig om zijn bereidheid te testen. Opeens klonk daar die stem: 'Abraham, Abraham', terwijl hij bij het altaar stond en gereed was om met het mes zijn zoon te slachten; en Izak daarop gebonden lag. Opnieuw toonde Abraham zijn gehoorzaamheid en zei: 'Zie, hier ben ik' (Gen. 22:11). Als God ons roept, moeten we te allen tijde bereid zijn te luisteren naar Zijn stem. Ook aan het begin van dit hoofdstuk had hij het al gezegd: 'Zie, hier ben ik' (vs. 1).

Abraham was dus weer gehoorzaam aan de stem van de Heere God. En de Engel van de Heere zei: 'Steek uw hand niet uit naar de jongen en doe hem niets, want nu weet ik dat u godvrezend bent en uw zoon, uw enige, Mij niet onthouden hebt'. Abraham hoefde dit ultieme offer niet te brengen. De Engel van de Heere trad tussenbeide en riep hem toe: Abraham, Abraham! Dit is niet nodig. Want nu weet ik dat je bereid bent om zelfs de zoon, die je zo liefhebt, die het vat is van alle beloften, aan Mij af te staan. Je hebt zelfs je erfgenaam niet aan Mij onthouden. En toen was daar een plaatsvervangend offer, een ram die vast zat in het struikgewas.

Hoe vaak hebben we niet eraan gedacht dat er voor de Heere Jezus *geen* plaatsvervanger was. Hij moest wel het offer van Zijn leven brengen. Deze dubbele roepstem illustreert dus dat we altijd gehoorzaam moeten zijn aan de stem van God. En dat we bereid moeten zijn om – als Hij dat vraagt – een geweldig offer te brengen, het liefste dat we hebben, het beste dat we bezitten. Eigenlijk alles wat we bezitten, want het is niet van onszelf. Het is allemaal van God, en als Hij het vraagt, moeten wij het op het altaar brengen en Hem gewillig aanbieden.

Jakob, Jakob

De tweede keer dat iemands naam tweemaal wordt genoemd, als de Heere hem roept, vinden we in Genesis 46: 'Israël brak op met alles wat hij had, en hij kwam in Berseba; daar bracht hij offers aan de God van zijn vader Izak. En God sprak 's nachts tot Israël door visioenen en zei: Jakob! Jakob! En hij zei: Zie, hier ben ik. En Hij zei: Ik ben God, de God van uw vader; wees niet bevreesd om naar Egypte te trekken, want ik zal u daar tot een groot volk maken. Ik zal met u meetrekken naar Egypte en ik zal u ook zeker doen terugkeren; en Jozef zal uw ogen sluiten. Toen stond Jakob op en vertrok uit Berseba, en de zonen van Israël vervoerden hun vader

Jakob, hun kleine kinderen en hun vrouwen op de wagens die de farao gestuurd had om hem te vervoeren' (Gen. 46:1-5).

Opnieuw hebben we hier die dubbele roepstem van God: Jakob, Jakob. Hij was al eerder persoonlijk geroepen door de Heere in een droom; en hij had toen al een veelbewogen leven achter de rug. In Genesis 28 lezen we over de roeping van Jakob, toen hij in een droom de ladder zag, waarvan de top de hemel raakte. Toen werd hij voor het eerst door God geroepen, maar ook later toen hij twintig jaar lang had moeten werken voor Laban, zijn schoonvader. Want toen klonk ook de stem van de Heere, Die tot hem sprak. Op een gegeven moment riep de Heere hem om terug te gaan naar Bethel, de plaats waar Hij aan hem verschenen was in het begin (Gen. 35:1).

Jakob kende zijn God, hij kende om zo te zeggen de stem van de Meester. En hij had een moeilijk leven achter de rug doordat Jozef, zijn lievelingszoon, hem ontnomen was. Hij dacht dat Jozef dood was. We kennen allemaal de hoofdstukken in Genesis waarin de broers van Jozef door de hongersnood worden gedwongen naar Egypte te trekken, terwijl Jozef daar onderkoning is geworden. Het zijn aangrijpende hoofdstukken, en dan wordt uiteindelijk duidelijk dat Jozef nog leeft, dat hij zelfs onderkoning is van Egypte. Als Jakob dit hoort, kan hij het eerst niet geloven. Het was ook zo onwaarschijnlijk. Maar als hij alle bewijzen ziet van het feit dat Jozef inderdaad nog in leven is, en als hij al de woorden hoort die Jozef laat overbrengen, en de wagens ziet die Jozef had gezonden om zijn oude vader te vervoeren, dan leeft de geest van vader Jakob op. Dan zegt hij aan het slot van Genesis 45: 'Genoeg! Mijn zoon Jozef leeft nog! Ik zal gaan, ik wil hem zien voordat ik sterf' (vs. 28).

Een prachtige en heerlijke boodschap is dat: Jozef leeft nog! Zo is dat ook met ons als we het toepassen op de Heere Jezus: Jezus leeft nog! Jezus leeft, Hij overwon! Hij is de Overwinnaar van dood en graf. De zoon van Jakob die dood gewaand werd, bleek nog te leven. Wij als gelovigen weten dat we een levende Heer en Heiland hebben, want Jezus leeft nog. Dan komt hier die roeping van God, die eerst al via Jozef tot Jakob was gekomen: de uitnodiging om naar Egypte te trekken en daar door Jozef verzorgd te worden. Maar dit was niet gering voor Jakob, want we lezen als hij voor de farao staat, dat hij al 130 jaar oud is (Gen. 47:9). Hij zegt: 'Het aantal van de jaren van mijn vreemdelingschap is honderddertig jaar. Weinig in getal en vol kwaad zijn mijn levensjaren geweest'.

Het was dus niet eenvoudig voor hem nu zo'n lange reis te ondernemen en opnieuw een grote verandering in zijn leven mee te maken. Want Jakob was al oud. Daarom verscheen de Heere aan hem om hem te bemoedigen. 'Israël brak op met

alles wat hij had en hij kwam in Berseba; daar bracht hij offers aan de God van zijn vader Izak' (Gen. 46:1). Toen sprak de Heere tegen hem door visioenen en zei: Jakob! Jakob! Tweemaal klonk zijn naam: dat is een roeping waarnaar je wel moet luisteren, een roeping met nadruk. Het zou fijn zijn als we ook voor onszelf die roepstem herkennen, als de Heere duidelijk iets aan ons toevertrouwt en ons een opdracht geeft. Jakob, Jakob! En hij was bereid: 'Zie, hier ben ik' (vs. 2).

Het zijn dezelfde woorden, die Abraham had gesproken: Zie, hier ben ik! Jakob was ook bereidwillig om te gaan. En de Heere ging met hem mee. Als de Meester roept en Hij met ons is, dan kunnen we doen wat Hij ons opdraagt, zelfs al zijn we innerlijk bang om te doen wat Hij vraagt. 'Ik ben God, de God van uw vader; wees niet bevreesd om naar Egypte te trekken' (vs. 3). Wees niet bang, want Ik zal u daar tot een groot volk maken. Ik zal met u meetrekken naar Egypte en Ik zal u ook zeker doen terugkeren (vs. 4). De Heiland is met ons, en Hij gaat met ons mee: 'Met U zet ik door niets gestoord, in de woestijn mijn wandel voort'.

En Jakob ging weer op reis. Hij mocht zijn weg met de Heere voortzetten, en Hij ging met hem mee. Jakob hoefde niet bang te zijn. De Heere had Zijn plan met het nageslacht van de aartsvader. Het zou tot een groot volk worden in Egypte, en op Gods tijd – na vierhonderd jaar – zou God Zijn volk uitleiden en terugbrengen naar het beloofde land, het land Kanaän, en dit hun ten erfdeel geven. Abraham was een oude man, zo'n honderdvijftien jaar; en Jakob was een oude man van honderddertig jaar. Toch werden zij beiden door de Heere geroepen.

Mozes, Mozes

En als we naar de roeping van Mozes gaan in het boek Exodus, dan zien we hier ook een ouder iemand, die door God werd geroepen. In Exodus 3 lezen we over de roeping van Mozes. Nadat hij veertig jaar lang de schapen had geweid van zijn schoonvader, Jethro, de priester van Midian, kwam daar die roeping van de Heere God. Mozes was toen al tachtig jaar oud. De Heere verscheen aan hem in een brandende doornstruik, en Mozes zei: 'Laat ik nu naar dat indrukwekkende verschijnsel gaan kijken, waarom de doornstruik niet verbrandt'. Toen God zag dat hij ging kijken, riep Hij tot hem uit het midden van de doornstruik en zei: Mozes, Mozes! Hij zei: Zie, hier ben ik! Opnieuw een roeping met nadruk, tweemaal klonk zijn eigen naam: Mozes, Mozes.

Ik denk dat Mozes in de verste verte niet meer gedacht heeft aan zijn oorspronkelijke ambities, want toen hij veertig jaar oud was, dacht hij dat de Israëlieten hem wel zouden aannemen als hun leidsman. Hij heeft ze toen

opgezocht en zich voor de Israëlieten ingezet. Maar dat liep helemaal mis en hij moest vluchten naar het land Midian en daar heeft hij veertig jaar lang de schapen van zijn schoonvader gehoed. Toen pas kwam de eigenlijke roeping van God: Mozes, Mozes. En het lijkt erop dat Mozes gehoorzaam is. Hij antwoordt ook: Zie, hier ben ik! (Ex. 3:4).

Maar als we verder lezen in Exodus 3 en 4, zien we dat Mozes allerlei bezwaren maakt, allerlei moeilijkheden opnoemt. Ja, de Heere probeert hem te bemoedigen en geeft hem tekenen die hij mag verrichten. Maar dan zegt Mozes: Ach, ik ben geen spreker, ik ben geen man van het woord, noch sinds gisteren, noch sinds eergisteren. Hoewel we weten dat hij in Egypte veertig jaar lang was onderwezen in al de wijsheid van de Egyptenaren. Ongetwijfeld is Mozes een indrukwekkende persoon geweest. Maar hij heeft geen moed: Ik ben zwaar van mond en zwaar van tong. Hij aarzelt.

Mozes was eigenlijk niet bereid deze roeping van Godswege te accepteren. En ten slotte zegt hij: 'Och Heere, zend toch iemand anders' (Ex. 4:13). Maar dan is de Heere verontwaardigd. 'Toen ontbrandde de toorn van de Heere tegen Mozes'. Maar Hij geeft ook de oplossing voor het probleem: zijn broer Aäron mag meegaan en samen met hem mag Mozes zijn taak gaan vervullen. Zo kan hij de confrontatie aangaan met de farao, en met de afgoden van Egypte.

Hier zien we hoe moeilijk het kan zijn, als de Heere spreekt, om de roeping dan te accepteren. We kunnen allerlei bezwaren naar voren brengen, allerlei moeilijkheden opnoemen; en Mozes was inderdaad iemand van tachtig jaar oud. Het was eigenlijk begrijpelijk dat hij tegen die opdracht op zag, en het eigenlijk niet zag zitten zo'n zware taak te vervullen.

Maar we weten dat het allemaal toch goed is gekomen met Mozes. 'Mozes, Mozes'. Hij heeft geluisterd en is op weg gegaan naar Egypte. Hij heeft de tekenen en wonderen verricht in het land Egypte; en hij heeft de Israëlieten mogen uitleiden naar het beloofde land. Veertig jaar lang is hij aan de spits van het volk gegaan, en heeft hij het volk geleid met een wijs en verstandig hart. We lezen daarover in de psalmen: 'U leidde Uw volk als een kudde door de hand van Mozes en Aäron' (Ps. 77:21). Zij waren de leiders van het volk en mochten het uit het land van de slavernij, uit het diensthuis, leiden.

Mozes, Mozes! Gelukkig dat Mozes geluisterd heeft naar de stem van de Heere. De Heere heeft het goed gemaakt. 'Ik wil volgen zonder vragen, waar de Meester gaat of staat'. Als we deze drie voorbeelden gezien hebben, deze drie roepingen, dan zou je haast denken dat de Heere alleen oude mensen roept in Zijn dienst, maar gelukkig is dat niet zo.

Samuel, Samuel

Er is ook de roeping van een jong iemand, waarvan de naam twee keer wordt genoemd door de Heere. We vinden de roeping van Samuel in 1 Samuel 3. Dit is een bemoediging, denk ik, voor jonge mensen; en ook voor kinderen die opgroeien in de nabijheid van de Heere. Samuel was zo iemand, hij had een rustplaats in de tempel en leefde in de nabijheid van God. Samuel had zich te ruste begeven in de tempel van de Heere, waar de ark van God was (1 Sam. 3:3). Maar Samuel kende de stem van de Heere niet persoonlijk, hij had nog geen persoonlijke ontmoeting met Hem gehad. Hierover lezen we in dit hoofdstuk.

Toen riep de Heere Samuel in de tempel, maar hij dacht dat Eli hem riep. Hij zei ook: 'Zie, hier ben ik'. Samuel was bereid om te luisteren naar de stem van de Meester, maar hij vergiste zich. Nu kende Samuel de Heere nog niet; het woord van de Heere was nog niet aan hem geopenbaard (vs. 7). Toen herhaalde zich die roeping tot driemaal toe, en de priester Eli begreep dat de Heere Zelf de jongen had geroepen. Daarom zei Eli tegen Samuel: Ga weer terug en ga liggen. Wanneer het gebeurt dat Hij je roept, moet je zeggen: Spreek, Heere, want Uw dienaar luistert.

Toen ging Samuel weer terug naar zijn slaapplek. De Heere kwam opnieuw en bleef daar staan. Hij riep zoals de andere keren: Samuel, Samuel! En Samuel zei: Spreek, want Uw dienaar luistert. Hij was misschien een jongen van tien of twaalf jaar oud, en mocht daar de stem van de Heere God horen: Samuel, Samuel! Met nadruk kwam die stem tot hem en hij had eindelijk goede instructies van Eli gehad. Hij antwoordde: 'Spreek, Heere, want Uw dienaar luistert'. Is dat geen geweldig vers? Hoe is dat met ons, als de Meester ons roept? Kunnen we dan ook zeggen: Spreek, want Uw knecht hoort.

Door middel van Samuel heeft God een groot werk verricht onder het volk van God. En hij moest enerzijds een moeilijke boodschap overbrengen aan Eli, over de oordelen van God. Maar anderzijds heeft God door middel van Samuel toch een nieuw begin gemaakt met Zijn volk. Samuel was de dienstknecht van God, die koning David mocht introduceren onder Israël en het koningschap mocht invoeren; dat was een geweldige tijd voor het volk Israël. Het is niet gering om de profeet te zijn, die de koning mag introduceren te midden van het volk van God. Samuel de profeet: zo is hij bekend geworden.

De Heere verscheen ook verder aan hem, want Hij openbaarde Zich in Silo aan Samuel door het woord van de Heere. Zo kwam het woord van Samuel tot geheel Israël. En heel Israël kwam tot de erkenning dat aan Samuel het ambt van profeet

was toevertrouwd (vs. 20-21). Spreek, want Uw knecht hoort. De Meester is daar en hij roept u. Wat doen wij met de roepstem van de Heere, of we nu jong zijn of oud, of van middelbare leeftijd? Wat een geweldige voorbeelden hebben we in Gods Woord, voorbeelden van gehoorzaamheid aan de Heere, voorbeelden waaraan we ons mogen spiegelen, voorbeelden die ons heel veel te zeggen hebben. Laat ons antwoord ook mogen zijn: Zie, hier ben ik. Spreek Heere, want Uw knecht hoort. Moge Hij daartoe genade geven.

